



LAUSUNTO

HY/5687/00.13.00/2021

18.11.2021

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Viite: VN/26913/2021, VN/26913/2021-OKM-1

Helsingin yliopiston lausunto yliopistojen koulutusvastuiden muuttamista koskevista esityksistä

Yliopistolain (558/2009) 7 §:n 3 momentin mukaan yliopistoissa suoritettavista tutkinnoista, tutkintojen tavoitteista, opintojen rakenteesta ja muista opintojen perusteista sekä siitä, mitä tutkintoja kussakin yliopistossa voidaan suorittaa (koulutusvastuu), säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Koulutusvastuun tarkemmasta jakautumisesta yliopistojen kesken säädetään opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella, joka valmistellaan yhteistyössä yliopistojen kanssa. Yliopistojen voimassa olevista koulutusvastuista on säädetty yliopistojen tutkinnoista ja erikoistumiskoulutuksista annetun valtioneuvoston asetuksen liitteessä (794/2004, muut. 594/2020) sekä yliopistojen koulutusvastuun täsmentämisestä annetussa opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa (1451/2014, muut. 595/2020).

Helsingin yliopisto lausuu seuraavaa opetus- ja kulttuuriministeriön pyytämään lausuntopyyntöön yliopistojen koulutusvastuiden muuttamista koskevista esityksistä.

Suomalaisen yliopistokoulutuksen laadun ja tehokkuuden edellytyksiä ovat kattavasti resursoidut ja riittävän vahvat koulutuksen yksiköt, jotka kytkeytyvät koulutusalan kannalta relevanttiin korkeatasoiseen tutkimukseen. Tällä hetkellä yliopistot tekevät omat koulutusvastuun muutosesityksensä useimmiten ilman yhteistä keskustelua, valtakunnallista kokonaistarkastelua tai kielipoliittisia näkökulmia. Helsingin yliopisto pitää tärkeänä kehittää yhteinen prosessi, jossa keskustellaan ja sovitaan valtakunnallisesta koulutusvastuiden jaosta, yhteistyöstä ja yliopistojen profiloitumisesta ministeriön ja yliopistojen kesken.

Erityispedagogiikan ja erityisopettajakoulutuksen koulutusvastuu

Helsingin yliopisto tunnistaa kasvaneen tarpeen erityispedagogiselle osaamiselle kouluissa ja yhteiskunnassa ja kannattaa Lapin yliopiston esitystä erityispedagogiikan alalla ja erityisopettajakoulutuksessa. Suomessa tulee turvata myös saamenkielisten oikeus saada erityisopetusta omalla äidinkiellään.

Oikeustieteen koulutusvastuu

Helsingin yliopisto vastustaa Åbo Akademin ja Vaasan yliopiston koulutusvastuiden laajentamista.

Åbo Akademin ja Vaasan yliopiston esitysten toteutuminen aiheuttaisi maan oikeustieteen opetuksen ja oppimisen laadun heikkenemisen johtamalla tarpeettomaan kilpailuun sekä opetusresursseista että opiskelijoista. Opiskelijoilla on oikeus tutkimusperustaiseen opetukseen, jota edellä mainitut yliopistot eivät kykene tarvittavalla tasolla tarjoamaan. Oikeustieteen alan koulutusta on äskettäin arvioitu (Oikeustieteellisen alan korkeakoulutuksen arviointi, KARVIN julkaisuja 22/2021), ja keskeisenä havaintona arvioinnissa oli oikeustieteellisten koulutusyksiköiden opetusresurssien vähäisyys erityisesti suhteessa siihen, että oikeustieteen alan koulutuksessa on kehitetty vuorovaikutteista ja aktivoivaa opetusta sekä opiskelijoiden ohjausta ja että tätä kehitystyötä tulee edelleen jatkaa.

Oikeustieteellisen alan tutkintokoulutuksen aloittaminen Åbo Akademiassa ja Vaasan yliopistossa muuttaisi epätoivottavalla tavalla alan yleistutkintoon pohjautuvaa näkemystä yliopistollisesta koulutuksesta. Oikeustieteen maisterin tutkinto, joka pohjautuu oikeustieteen alempaan tutkintoon, muodostaa laajan yliopistollisen yleistutkinnon, ja tutkintokoulutuksen keskeinen päämäärä on, että maisterin tutkinnon suorittaneet hallitsevat sekä laajasti että syvällisesti eri oikeudenalojen perusteet. Tätä edellytetään esimerkiksi tuomarin ja syyttäjän tehtävissä samoin kuin muissa korkealatuista oikeudellista asiantuntemusta vaativissa tehtävissä. Åbo Akademin ja Vaasan yliopiston esitykset heijastavat näkemystä erikoistumiseen pohjautuvasta koulutuksesta, mitä ei missään tapauksessa voi kannattaa yhteiskunnan ja työelämän tarpeiden näkökulmasta.

Erityishuomiot Åbo Akademin esityksestä

Esityksen toteutuminen heikentäisi radikaalisti Helsingin yliopiston erityisasemaa kaksikielisenä yliopistona. Se johtaisi tarpeettomaan kilpailuun sekä vähistä ruotsinkielisistä opetusresursseista että opiskelijoista ja opettajista ja sitä kautta koulutuksen laadun heikkenemiseen molemmissa yliopistoissa. Ruotsinkielisen juristikoulutuksen jakautumisesta kahteen yksikköön seuraa myös se, että ruotsin kieltä taitavien erityiskohtelusta opiskelijavalinnoissa on luovuttava.

Yliopistolain 36.3 §:n mukaan jonkin kieliryhmän koulutustarpeen turvaamiseksi yhdenmukaisista valintaperusteista voidaan rajoitetusti poiketa. Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan opiskelijavalinnassa käytössä oleva ruotsinkielinen kiintiö on varmistanut ruotsin kieltä taitavien juristien koulutustarpeen. Jos ruotsinkielistä oikeustieteen maisterikoulutusta järjestettäisiin useamassa yliopistossa, kielikiintiötä ei voitaisi enää pitää perusteltuna, koska kielikiintiöiden kautta otettavien opiskelijoiden lukumäärä muodostuisi muodollisen yhdenvertaisuuden kannalta ongelmalliseksi. On selvää, että Åbo Akademin opiskelijat tulisi tässä tilanteessa valita oikeustieteen alan valtakunnallisen yhteisvalinnan kautta. Käytännössä tämä tarkoittaisi, että ruotsia äidinkielenään puhuvien opiskelijoiden määrä romahtaisi Helsingin yliopistossa – ja yhteisvalinnan luonnollisena seurauksena myös Åbo Akademiassa. Tämä rapauttaisi Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan toiminnan aidosti kaksikielisenä sekä ruotsinkielistä oikeuskulttuuria ja aktiivisia pohjoismaisia yhteistyösuhteita ylläpitävänä yksikkönä.

Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan Vaasassa toimiva yksikkö on perustettu turvaamaan ruotsinkielisten ja ruotsin kieltä hyvin taitavien juristien määrä maassamme. Tämän tehtävän yksikkö on täyttänyt erinomaisesti, ja sillä on vahva tuki sekä Helsingin yliopistossa että toimintaympäristössään. Sen resursseja ja toimintaa on vahvistettu kuluneen vuoden aikana muun muassa professuurilla, ja tiedekunnalla on valmiudet kasvattaa merkittävästi yksikköön valittavien opiskelijoiden lukumäärää. Runsas kolmasosa Vaasan noin 40 vuosittaisesta opiskelupaikasta varataan ruotsinkielisille opiskelijoille. Lisäksi suuri osa Vaasan yksikön sekä suomen- että ruotsinkielisistä opiskelijoista suorittaa kaksikielisen tutkinnon. Yksikön päivittäinen toiminta on kaksikielistä, jolloin myös suomenkielistä tutkintoa suorittavat opiskelijat oppivat käyttämään ruotsin kieltä hyvin. Yksikön toiminnan avulla on pystytty takaamaan, että tuomarin ja muihin tehtäviin on riittänyt ruotsin kieltä taitavia henkilöitä varsinkin Vaasan seudulle ja Pohjanmaan ruotsinkielisille alueille.

Lausunnon liitteenä on oikeustieteellisen tiedekunnan tarkemmat perustelut ja taustatiedot Åbo Akademin hakemukseen (liite 1)

Erityishuomiot Vaasan yliopiston esityksestä

Hakemuksesta eivät käy selville perusteet, minkä vuoksi alueelle tarvitaan toinen oikeustieteellisiin tutkimuksiin johtavaa koulutusta antava yksikkö. Vaasassa on toiminut vuodesta 1991 Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan koulutusyksikkö, jossa voi suorittaa oikeusnotaarin ja oikeustieteen maisterin tutkinnon. Vaasassa annettava oikeustieteen opetus vastaa täysimääräisesti Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan opetusta sisällöltään, oppimistavoitteiltaan ja opetusmenetelmiltään. Näin ollen Vaasan yksikön opetustarjonta kattaa kaikki ne alat, jotka Vaasan yliopiston hakemuksessa luetellaan ja suunnitellaan opetettavan. Opetus on tutkimusperustaista ja sitä antavat Vaasan yksikössä sekä Vaasassa toimivan yksikön henkilökunta että Helsingissä työskentelevät tiedekunnan professorit (30) ja muu opetus- ja tutkimushenkilökunta. Opetuksessa ja opiskelijoiden harjoittelussa hyödynnetään Vaasan yksikön erinomaisia kontakteja alueen sidosryhmiin.

Yksikössä annetaan opetusta suomeksi ja ruotsiksi, ja sen päivittäinen toiminta on kaksikielistä. Opinnot aloittaa vuosittain noin 40 uutta opiskelijaa, joista vähintään kolmasosa on ruotsinkielisiä. Vaasan yksikkö on perustettu varmistamaan, että maassamme olisi muuallakin kuin pääkaupunkiseudulla ruotsinkielisiä ja ruotsia hyvin taitavia juristeja. Tämän tehtävän kaksikielinen yksikkö on täyttänyt erinomaisesti, ja sillä on vahva tuki alueella. Sen resursseja ja toimintaa on vahvistettu kuluneen vuoden aikana muun muassa uudella professuurilla, ja tiedekunnalla on suunnitelmia kasvattaa yksikköön valittavien opiskelijoiden lukumäärää huomattavasti nykyisestä.

Helsingin yliopisto huomauttaa, että Pohjanmaan rannikkoseudulla on tarvetta erityisesti kaksikielisille juristeille ja tähän tarpeeseen vastaa ja on vastannut vuosikymmeniä Vaasan yksikössä annettava koulutus. Vaasan yliopistoon kaavailtu suomenkielinen juristikoulutus ei tähän alueelliseen tarpeeseen kykenisi vastaamaan.

Lisäksi Helsingin yliopisto painottaa juristitutkintoa yleistutkintona, jonka on taattava riittävän laaja ja syvällinen perehtyneisyys kaikkiin keskeisiin oikeudenaloihin ja niiden perusteisiin. Tämä on erityisen tärkeää, koska oikeustieteen maisterin tutkinto tuottaa pätevyyden tuomarin ja syyttäjän virkoihin. Vaasan yliopiston suunnitelmat eivät tuottaisi tosiasiallisesti sellaista osaamista, jota tarvitaan esimerkiksi edellä mainituissa viroissa. Tämä tilanne heikentäisi koko suomalaisen oikeudenhoidon laatua ja yksilön oikeusturvaa.

Lausunnon liitteenä on oikeustieteellisen tiedekunnan tarkemmat perustelut ja taustatiedot Vaasan yliopiston hakemukseen (liite 2).

Lausunnon liitteenä 3 on taulukko Helsingin yliopiston suomen- ja ruotsinkielisen oikeustieteellisen koulutuksen (Helsinki ja Vaasa) volyymeista.

Helsingin yliopistolla ei ole huomautettavaa Turun yliopiston (tekniikan ala), Itä-Suomen yliopiston (tekniikan ala) tai LUT-yliopiston (yhteiskuntatieteellinen ala) esityksiin.

Rehtori

Sari Lindblom

Kolme liitettä

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti Helsingin yliopiston asian- ja dokumentinhallintajärjestelmässä.

LIITE 1 Helsingin yliopiston lausuntoon yliopistojen koulutusvastuiden muuttamista koskevista esityksistä (HY/5687/00.13.00/2021)

Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan kanta Åbo Akademin ruotsinkieliseen maisterikoulutukseen

Helsingin yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta vastustaa Åbo Akademin oikeustieteen alan koulutusvastuiden laajentamista.

Åbo Akademin oikeustieteen alan maisteri-, lisensiaatti ja tohtorikoulutusvastuiden muuttamista koskevan esityksen toteutuminen heikentäisi radikaalisti Helsingin yliopiston erityisasemaa kaksikielisenä yliopistona samoin kuin sen oikeustieteellisen tiedekunnan mahdollisuuksia antaa ja edelleen kehittää laadukasta, tutkimukseen perustuvaa ruotsinkielistä ja kaksikielistä koulutusta. Se johtaa tarpeettomaan kilpailuun pienen maan vähistä opetusresursseista, epäterveeseen kilpailuun etenkin ruotsin kieltä taitavista opiskelijoista ja sitä kautta väistämättömään koulutuksen laadun heikkenemiseen molemmissa yliopistoissa.

Ruotsinkielisen juristikoulutuksen jakautumisesta kahteen yliopistoon seuraa myös se, että ruotsin kieltä taitavien erityiskohtelusta opiskelijavalinnoissa jouduttaisiin jäljempänä tarkemmin mainituista syistä luopumaan. Tämän tiedetään johtavan ruotsinkielisten juristiopiskelijoiden ja juristien määrän automaattiseen laskuun ja siten ruotsinkielisen väestönosan kielellisten oikeuksien dramaattiseen heikkenemiseen.

1. Åbo Akademin suunnitelmat vaarantavat OTM-tutkinnon korkean laadun ja johtavat ruotsinkielisen juristikoulutuksen erityisaseman lakkaamiseen

Opetus- ja kulttuuriministeriön 2030 vision mukaisesti läheiset pohjoismaiset ja muut kansainväliset tutkimuskontaktit ovat tehneet Helsingin yliopiston oikeustieteellisestä tiedekunnasta vetovoimaisen sekä korkeatasoisen kaksikielisen oppimis- ja tutkimusympäristön, jossa tehtävä tutkimus ja siihen perustuva opetus on kansainvälisesti korkeatasoista. Tämän johdosta meiltä valmistuneet maisterit ja tohtorit ovat työllistyneet erinomaisesti. Lisäksi Helsingin yliopistosta valmistuneet ruotsinkieliset juristit ovat samaistuneet ruotsinkieliseen oikeuskulttuuriin, jolla on keskeinen asema maamme suomenruotsalaisen identiteetin ylläpitämisessä sekä ruotsinkielisen väestön sivistyksellisten perustarpeiden ja perusoikeuksien turvaamisessa.

Oikeustieteen maisterin tutkinto on laaja yliopistollinen yleistutkinto, jonka opetuksen tulee olla tutkimusperustaista ja opettajakunnan alansa ehdottomia huippuasiantuntijoita. Keskeistä on, että oikeustieteen koulutusyksiköistä valmistuvat oikeustieteen maisterit hallitsevat laajasti ja syvällisesti eri oikeudenalojen perusteet. Tätä edellytetään esimerkiksi tuomarin ja syyttäjän tehtävissä samoin kuin muissa korkealaatuista oikeudellista asiantuntemusta vaativissa tehtävissä. OTM-tutkinnon luonnetta laaja-alaisena yleistutkintona ja sen tärkeyttä on painotettu sekä koulutusyksiköiden että niiden sidosryhmien toimesta (ks. esim. Oikeustieteellisen alan korkeakoulutuksen arviointi. KARVIN julkaisuja 22/2021, s. 60 ja 80). OTM-tutkinnon lisäksi tiedekunnassamme on kaksi englanninkielistä maisteriohjelmää. Niistä valmistutaan kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maistereiksi, mutta ne eivät tuota lainsäädännön edellyttämää pätevyyttä tuomarin tai syyttäjän tehtäviin.

Åbo Akademi suunnittelee rakentavansa OTM-tutkintonsa erikoistumisen varaan, mikä on ongelmallista sekä yleistutkintoluonteeseen että mainittujen pätevyysvaatimusten kannalta. Jotta Åbo Akademi voisi taata kaikille sieltä valmistuville maistereille laaja-alaisen ja lainsäädännön edellyttämän yleistutkinnon, se joutuu entistä enemmän turvautumaan kokonaan suomenkielisen Turun yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan antamaan opetukseen. Tällä hetkellä jo niinkin paljon kuin kolmasosa *rättsnotarie*-tutkinnon opinnoista suoritetaan Turun yliopiston tarjoamina suomenkielisinä opintoina. Tällaiset järjestelyt eivät voi lisätä ruotsin kieltä osaavien juristien määrää eivätkä taata johdonmukaista suunnittelua, laadukasta ja tutkimusperusteista maisterikoulutusta.

Helsingin yliopiston oikeustieteellisellä tiedekunnalla on ollut ja edelleen on valtakunnallinen tehtävä ja sen mukainen yksinoikeus ruotsinkielisen OTM-tutkinnon tuottamiseen. Asiasta ei ole enää nimenomaista säännöstä nykyisessä lainsäädännössä, koska yliopistokohtaisista erillislaeista on jo vuoden 1997 yliopistolain (645/1997) säätämisen yhteydessä luovuttu. Ruotsinkielistä koulutusta koskevaa oikeustilaa ei kuitenkaan ole vuoden 1997 tai vuoden 2010 yliopistolailla (558/2009) tarkoitettu muuttaa. Näin ollen Helsingin yliopiston oikeustieteellisellä tiedekunnalla on edelleen, ilman nimenomaista lain säännöstäkin, valtakunnallinen yksinoikeus ruotsinkielisten oikeustieteen maistereiden kouluttamiseen.

Voimassa olevan yliopistolain 36.3 §:n mukaan jonkin kieliryhmän koulutustarpeen turvaamiseksi yhdenmukaisista valintaperusteista voidaan rajoitetusti poiketa. Kysymys on yhdenvertaisuutta koskevan perustuslain (731/1999) 6 §:n sallimasta ja yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 9 §:ssä tarkoitettusta positiivisesta erityiskohtelusta. Tätä voidaan perustella perustuslain 17.2 §:n toimeksiannolla, jonka mukaan julkisen vallan on huolehdittava maan suomen- ja ruotsinkielisen väestön sivistyksellisistä yhteiskunnallisista tarpeista samanlaisten perusteiden mukaan. Opiskelijavalinnassa tämän perustuslaillisen toimeksiannon toteuttaminen on Helsingin yliopiston ruotsinkielisen OTM-koulutuksen yksinoikeuden kohdalla merkinnyt sitä, että tiedekunnan opiskelijavalinnassa käytössä oleva ruotsinkielinen kiintiö on varmistanut ruotsin kieltä taitavien juristien koulutustarpeen. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan käytännössä on toisaalta katsottu, että tällainen opiskelijavalintaan liittyvä kielikiintiö ei saa muodostua määrällisesti niin suureksi ja eri ryhmiin sovellettavien valintaperusteiden ero niin merkittäväksi, että muodollisesta yhdenvertaisuudesta poikkeaminen ei enää olisi hyväksyttävää (PeVL 3/1997 vp, s. 3/I, PeVL 23/2012 vp, s. 3/I). Ratkaisevana voidaan pitää sitä, että kielikiintiön kohdistuessa vain yhden yliopiston koulutusohjelmaan, sitä voidaan edellä esitetyt näkökohdat huomioon ottaen perustella positiivisella erityiskohtelulla ja ruotsinkielisen väestön sivistyksellisistä ja yhteiskunnallisista tarpeista huolehtimisella ja näin pitää hyväksyttävänä.

Jos taas ruotsinkielistä oikeustieteen maisterikoulutusta järjestettäisiin useammassa yliopistossa, kielikiintiötä ei voitaisi enää pitää hyväksyttävistä syistä perusteltuna, koska kielikiintiöiden kautta otettavien opiskelijoiden lukumäärä muodostuisi muodollisen yhdenvertaisuuden kannalta ongelmalliseksi. Samalla on selvää, että myös Åbo Akademin opiskelijat tulisi tässä tilanteessa valita valtakunnallisen yhteisvalinnan kautta. Käytännössä tämä tarkoittaisi, että ruotsia äidinkielenään puhuvien opiskelijoiden määrä romahtaisi Helsingin yliopistossa – ja yhteisvalinnan luonnollisena seurauksena myös Åbo Akademiin. Tämä rapauttaisi oikeustieteellisen tiedekunnan toiminnan aidosti kaksikielisenä sekä ruotsinkielistä oikeuskulttuuria ja aktiivisia pohjoismaisia yhteistyösuhteita ylläpitävänä yksikkönä. Samalla tämä johtaisi paluuseen 1970-luvun alkuun (aikaan ennen positiivista erityiskohtelua), jolloin äidinkieleltään ruotsinkielisten opiskelijoiden määrä ja siten myös äidinkieleltään ruotsinkielisten juristien määrä oli häviävän pieni.

2. Helsingin yliopistoon otetaan maisteriopiskelijoita Åbo Akademista ja kaikki oppivat juridiikkaa ruotsiksi ja suomeksi

Joka vuosi oikeustieteellisen tiedekunnan aloituspaikoista noin 15 % (viime vuosina lähes 40 paikkaa) on varattu ruotsinkielisille opiskelijoille. Aloituspaikkoja on sekä Helsingissä että Vaasassa. Lisäksi huomattava osa opiskelijoistamme suorittaa kaksikielisen ON-tutkinnon (esim. kaksikielisen oikeusnotaaritutkinnon suoritti vuonna 2019 yhteensä 72 opiskelijaa, vuonna 2020 yhteensä 105 opiskelijaa). Olemme mahdollistamassa kaksikielisen oikeustieteen maisterintutkinnon suorittamisen suomen- ja ruotsinkielisten tutkintojen lisäksi Vaasan yksikössämme.

Tiedekunta on jo vuodesta 2011 asti tarjonnut maisterikoulutuspaikan puolelle Åbo Akademin oikeusnotaareista. Åbo Akademiin *rättsnotarie*-tutkinnon suorittaneiden kiintiö on ollut 10 opiskelijaa vuodessa. Valintaperusteiden mukaan 10 parhaiten menestynyttä hakijaa hyväksytään suoraan opiskelijaksi. Jo pitkään opiskelijoiden valinta on ollut ehdollinen, ja tiedekunta on valmis edelleen kehittämään Åbo Akademin opiskelijoiden valintaprosessia. Hakijoita on ollut vuosittain hieman alle 20. Hel-

singin yliopisto on myös ilmaissut valmiutensa kasvattaa kiintiötä ja arvioida uudelleen valintakriteereitä. Kiintiön kasvattaminen ei kuitenkaan vaikuta lähivuosina olevan tarpeen: esimerkiksi vuoden 2021 valinnassa kymmenestä hyväksytystä vain kolme opiskelijaa otti opiskelupaikan vastaan, minkä jälkeen kaksi opiskelijaa otettiin varasijoilta. Åbo Akademin opiskelijat jatkavat opintojaan mieluummin suomenkielisessä Turun yliopistossa kuin opiskelevat ruotsin kielellä maisteriksi Helsingin yliopistossa.

Tiedekuntamme antama ruotsinkielinen oikeustieteen maisterin tutkinto on korkeatasoinen ja arvoitettu. Sen suorittaneilla, jotka opintojensa aikana oppivat myös suomenkielisen juridisen terminologian ja pystyvät valmistuttuaan toimimaan ongelmitta sekä ruotsin- että suomenkielisissä oikeudellisissa tehtävissä, on kova kysyntä hallinnon, tuomioistuineläimen ja elinkeinoelämän palvelukseen. Kaikki työllistyvät heti.

Oikeustieteellinen tiedekunta on hoitanut koulutusvastuunsa hyvin. Kuluneen vuoden aikana ruotsinkielistä koulutusta on vahvistettu uudella professorin tehtävällä ja uudella apulaisprofessorin tehtävällä. Näin ollen tiedekunnassa on kolmen ns. lakisääteisen professorin lisäksi Vaasan yksikön kaksi ruotsia äidinkielenään puhuvaa professoria, jotka opettavat myös Helsingissä, yksi ruotsinkielinen apulaisprofessori ja kolme ruotsinkielistä yliopistonlehtoria. Edellä mainittujen lisäksi tiedekunnan professoreista kuusi on joko kaksikielistä tai puhuu ruotsia äidinkielen tasoisesti. Myös muussa opettajakunnassa on ruotsinkielisiä ja erinomaisesti ruotsia osaavia. Annettava opetus perustuu korkeatasoiseen tutkimukseen, sillä kaikki edellä mainittujen tehtävien haltijat ovat erinomaisia tutkijoita ja opettajia. Lisäksi tiedekunta tukee ruotsinkielistä koulutusta erityistoimin, kuten esim. panostamalla ruotsinkielisen kirjallisuuden ja muun opetusaineiston avoimeen saatavuuteen ja siihen, että kaikissa notaarivaiheen opintokokonaisuuksissa etenkin pakollinen pienryhmäopetus järjestetään rinnakkain sekä suomeksi että ruotsiksi.

Helsingin yliopisto hämmästelee Åbo Akademin edellytyksiä koulutusvastuiden laajentamiseen: pienen maan ruotsinkielinen (yliopistoilta edellytettävä tohtoritasoinen) opetusresurssi on rajallinen ja jo nykyisellään varsin haavoittuvainen. Åbo Akademin koulutusvastuiden laajennus pahentaisi tilannetta, ja vaarana on, että kumpikin yliopisto kärsisi opettajapulasta. Selkeä nykyinen työnjako yliopistojemme välillä ruotsinkielisessä koulutuksessa on tarjonnut ja tarjoaa tulevaisuudessakin eväät kuoistukseen molemmille yliopistoille.

3. Juristeja tarvitaan myös pääkaupunkiseudun ulkopuolella – Vaasan yksikkö vaarassa

Helsingin yliopiston oikeustieteellisellä tiedekunnalla on ollut vuodesta 1991 lähtien erillinen yksikkö Vaasassa. Se on perustettu varmistamaan, että maassamme olisi muuallakin kuin pääkaupunkiseudulla ruotsinkielisiä ja ruotsia hyvin taitavia juristeja. Tämän tehtävän yksikkö on täyttänyt erinomaisesti, ja sillä on vahva tuki alueella. Iso osa yksikön rahoituksesta saadaan Vaasan kaupungilta, alueen yhteisöiltä ja yritysiltä, ja yhteistyö niiden kanssa on monipuolista ja aktiivista. Myös oikeustieteellisen tiedekunnan sisällä Vaasan yksiköllä on vahva tuki. Sen resursseja ja toimintaa on vahvistettu kuluneen vuoden aikana muun muassa professuurilla, ja tiedekunnalla on suunnitelmia ja valmius kasvattaa merkittävästi yksikköön valittavien opiskelijoiden lukumäärää nykyisestä.

Runas kolmasosa Vaasan vuosittaisista opiskelupaikoista (vuosittain Vaasassa aloittaa noin 40 opiskelijaa) varataan ruotsinkielisille opiskelijoille. Lisäksi suuri osa suomenkielisistä ja ruotsinkielisistä opiskelijoista suorittaa kaksikielisen tutkinnon; tällä hetkellä kaksikielisen tutkinnon suorittajia on Vaasassa 70 (suuntaus valitaan ensimmäisen vuoden syksyllä, ei erillisiä aloituspaikkoja). Yksikön päivittäinen toiminta on kaksikielistä niin, että myös suomenkielistä tutkintoa suorittavat opiskelijat oppivat käyttämään ruotsia. Yksikön toiminnan avulla onkin pystytty takaamaan, että tuomarin ja muihin tehtäviin on riittänyt ruotsin kieltä taitavia henkilöitä varsinkin Vaasan seudulle ja Pohjanmaan ruotsinkielisille alueille. Åbo Akademiasta juristeiksi valmistuvat tuskin hakeutuvat töihin ruotsinkieliselle Pohjanmaalle; tällä hetkellä lähes kaikki Turun yliopiston oikeustieteellisestä tiedekunnasta valmistuneet maisterit työskentelevät pääkaupunkiseudulla.

Mikäli Åbo Akademille annetaan maisterinkoulutusoikeus, se todennäköisesti tulee radikaalisti vähentämään jo nyt maamme vähälukuisten ruotsinkielisten ylioppilaiden halukkuutta hakeutua opiskelemaan oikeustiedettä Vaasaan ja siten näivettämään Vaasan yksikköämme.

4. Ruotsin kieltä osaavien juristien tarve

Tietojemme mukaan Suomessa ei ole pulaa ruotsinkielisistä juristeista. Sen sijaan maassamme tarvitaan ruotsia nykyistä paremmin osaavia juristeja. Tiedekunta on tehnyt johdonmukaista työtä ruotsinkielisen tutkinnon eteen sekä pyrkinyt siihen, että ruotsi näkyisi ja kuuluisi nykyistä enemmän päivittäisessä toiminnassamme. Osa Helsingissä annettavasta opetuksesta (esim. rikosoikeudessa) on samanaikaisesti täysin kaksikielistä, mikä edistää sekä suomen- että ruotsinkielisten kaksikielisyttä. Täysin ruotsinkielisen on lähes mahdotonta työskennellä Suomessa oikeudellisissa tehtävissä.

Jos kuitenkin ruotsinkielisiä maistereita tarvitaan lisää, tiedekunta on valmis suuntaamaan lähivuosina nykyistä suuremman osan opiskelupaikoista ruotsinkieliseen koulutukseen ja Vaasan yksikköön. Näin tehtiin vuoden 2020 aloituspaikkalisäyksessä. Tiedekunta on myös valmis kasvattamaan Åbo Akademista oikeusnotaariksi valmistuneille tarkoitettua kiintiötä niin, että enemmälle kuin puolelle sieltä vuosittain valmistuville varataan mahdollisuus opiskella oikeustieteen maisteriksi.

On valtavaa taloudellisten ja henkisten resurssien haaskausta laajentaa Åbo Akademin juristikoulutusta. Oikeusjärjestelmästä laajan ja laadukkaan yleiskuvan ja ammattipätevyyden takaavan oikeustieteen maisterintutkinnon antamiseksi tarvitaan kokemuksen mukaan minimissään 12–15 eri alan professuuria. Ainakin osaksi nämä on ajateltu korvattavan yhteistyöllä Turun yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan kanssa. Sillä ei kuitenkaan saavuteta ruotsinkielisen taikka edes kaksikielisen juristikoulutuksen tehostamista saatikka ruotsin kieltä taitavien juristien määrän kasvua maassamme.

LIITE 2 Helsingin yliopiston lausuntoon yliopistojen koulutusvastuiden muuttamista koskevista esityksistä (HY/5687/00.13.00/2021)

Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan kanta Vaasan yliopiston esitykseen koulutusvastuun laajentamisesta oikeustieteelliselle alalle

1. Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan kanta tiivistetysti

Helsingin yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta vastustaa Vaasan yliopiston esitystä sen koulutusvastuun laajentamisesta oikeustieteelliselle alalle, mutta tiedekunta on valmis lisäämään merkittävästi Vaasassa toimivan yksikkönsä opiskelijamäärää.

Vaasan yliopiston esitys kohtuuttomasti ja tarpeettomasti heikentäisi pienen maan jo nykyisellään vähäisiä oikeustieteellisiä koulutusresursseja, johtaisi epäterveeseen kilpailuun opiskelijoista ja näin vääjäämättä heikentäisi oikeustieteellisen opetuksen laatua maamme oikeustieteellisissä koulutusyksiköissä. Lisäksi Vaasan yliopiston hakemuksessa ei ole esitetty mitään asiallisia perusteita sille, minkä vuoksi Vaasan yliopiston tulisi jatkossa antaa oikeustieteelliseen tutkintoon johtavaa koulutusta tilanteessa, jossa Vaasassa jo menestyksekkäästi toimii kaksikielinen Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan Vaasan koulutusyksikkö ja jonka opiskelijamäärää Helsingin yliopisto on valmis lisäämään merkittävästi. Vaasan yliopiston esitys on lisäksi epärealistinen sen osoittaessa muuta kuin oikeustieteelliseen yleistutkintoon pohjautuvaa näkemystä oikeustieteen alan yliopistollisesta koulutuksesta.

2. Uuden oikeustieteen alan koulutusyksikön tarve

Oikeustieteen alan yliopistollista tutkintokoulutusta annetaan Suomessa tällä hetkellä viidessä yliopistossa, joista Helsingin, Itä-Suomen, Lapin ja Turun yliopistot antavat oikeustieteen maisterin tutkintoon johtavaa koulutusta ja Åbo Akademi *rättsnotarie*-tutkintoon johtavaa koulutusta. Nykyiset oikeustieteellistä tutkintokoulutusta antavat yliopistot suoriutuvat tehtävästään hyvin.

Oikeustieteen alan koulutusta on aivan äskettäin arvioitu (Oikeustieteellisen alan korkeakoulutuksen arviointi. KARVI:n julkaisu 22/2021), ja keskeisenä havaintona arvioinnissa oli oikeustieteellisten koulutusyksiköiden opetusresurssien vähäisyys erityisesti suhteessa siihen, että oikeustieteen alan koulutuksessa on kehitetty vuorovaikutteista ja aktivoivaa opetusta sekä opiskelijoiden ohjausta ja että tätä kehitystyötä on edelleen jatkettava. Jos Suomessa alkaa toimia uusi oikeustieteellisiä tutkintoja antava koulutusyksikkö, on selvää, että alan jo nykyisellään varsin vähäiset opetusresurssit entistään heikentyvät. Selvää myös on, että alalla annettavan opetuksen laatu näin heikkenee, koska vähäiset opetusresurssit jakautuvat entistä laajemmin eri koulutusyksiköiden kesken. Tällainen kehitys olisi oikeustieteen alan yliopistokoulutukselle erittäin haitallista ja sillä olisi suoraa vaikutusta oikeustieteellisten tutkintojen laatuun.

3. Vaasan yliopiston esityksen realistisuus

Oikeustieteen maisterin tutkinto on laaja yleistutkinto, jonka opetuksen tulee olla tutkimusperustaista ja opettajakunnan alansa ehdottomia huippuasiantuntijoita. Keskeistä on, että oikeustieteen koulutusyksiköistä valmistuvat oikeustieteen maisterit hallitsevat laajasti ja syvällisesti eri oikeudenalojen perusteet. Oikeustieteellisen tutkinnon tuottaman osaamisen tulee olla laajaa, mutta samalla syvällistä, koska oikeustieteen maisterit toimivat vaativissa kansallisissa ja kansainvälisissä oikeudellisissa asiantuntijatehtävissä yhteiskunnan eri osa-alueilla.

Vaasan yliopiston esityksessä kuvataan sen nykyistä oikeustieteellistä opetustarjontaa ja arvioidaan sen opetustarjonnan kattavuutta. Esityksessä arvioidaan, että sen nykyinen opetustarjonta olisi osin

riittävää oikeustieteellisen tutkintokoulutuksen antamiseen, minkä lisäksi Vaasan yliopisto arvioi tarvitsevänsä 10–11 henkilötyövuoden lisäyksen olemassa olevien 10 henkilötyövuoden lisäksi. Esityksen mukaan Vaasan yliopiston tämänhetkinen oikeustieteen alan opetustarjonta muodostuu yleisestä oikeustieteestä, menetelmäopinnoista, hallinto-oikeudesta, kauppaoikeudesta, kirjanpidosta, oikeusinformatiikasta, finanssioikeudesta, valtiosääntöoikeudesta, sosiaalioikeudesta, ympäristö- ja energiaoikeudesta, kansainvälisestä oikeudesta, työoikeudesta, varallisuus-oikeudesta sekä eurooppaoikeudesta. Hakemuksessa todetaan, että rikosoikeutta, prosessioikeutta sekä perhe- ja jäämistö-oikeutta ei Vaasan yliopiston olemassa oleviin oikeustieteen opintoihin kuulu.

Vaasan yliopiston esityksessä ei tarkemmin eritellä, minkälaisia rekrytointeja he tulisivat tekemään ja minkälaisista opetusresursseista sen tämänhetkiset oikeustieteen alan opetusresurssit muodostuvat. Yliopiston verkkosivuilta saatavien tietojen perusteella oikeustieteen aloja opettavista vain kaksi on professoria. Oikeustieteellisen koulutuksen tulee edellä esitetyn mukaisesti olla laaja-alaista, koska OTM-tutkinto on yleistutkinto sekä samalla ammattitutkinto, jota edellytetään tuomarin tai syyttäjän tehtäviin.

Vaasan yliopiston tämänhetkinen oikeustieteellisten opintojen tarjonta ei muodosta sellaista aineellisesti alaltaan ja syvällisyystasoltaan riittävää oikeustieteelliseen tutkimukseen perustuvaa yliopistollista opetustarjontaa, jota voitaisiin pitää riittävänä oikeustieteelliseen tutkintoon johtavan koulutuksen kannalta. Helsingin yliopiston näkemyksen mukaan Vaasan yliopiston oikeustieteen alan nykyinen opetustarjonta samoin kuin sen opetustarjontaa koskevat tulevaisuuden suunnitelmat heijastavat pikemmin näkemystä erikoistumiseen pohjautuvasta koulutuksesta. Tällaista näkemystä ei voi pitää perusteltuna, koska OTM-tutkinto on edellä esitetyn mukaisesti yleistutkinto. Vaasan yliopiston hakemuksessa kuvattu sen olemassa oleva oikeustieteen opetustarjonta ei myöskään oikeustieteelliseltä tutkinnolta vaadittava yleistutkintoluonne huomioon ottaen ole riittävän kattavaa eikä muutenkaan aihealueiltaan ja syvällisyystasoltaan sellaista, että se voisi muodostaa pohjan yliopistolliselle oikeustieteelliselle koulutusohjelmalle. Vakavana puutteena voidaan pitää myös sitä, että Vaasan yliopiston suunnitelmat juristitutkinnon kannalta erittäin keskeisillä aloilla – rikosoikeus, prosessioikeus sekä perhe- ja jäämistöoikeus – opetus suunnitellaan annettavaksi yhteistyöverkostojen kanssa. Käytännön juristiammateissa kohdataan jatkuvasti edellä mainittuihin oikeudenaloihin liittyviä kysymyksiä, jotka kuuluvat jokaisen juristin perusosaamiseen, minkä vuoksi näillä aloilla annettava tutkimusperustainen opetus on ensiarvoisen tärkeää. Näillä aloilla Suomessa vallitsevat yliopistolliset opetusresurssit ovat jo nykyisin erittäin niukat, minkä johdosta Vaasan yliopiston hakemusta voidaan tältä osin pitää epärealistisena ja jopa oikeustieteen koulutuksen laadun varmistamisen kannalta haitallisena.

Vaasan yliopiston esityksestä ei käy ilmi tarkempia tietoja siitä henkilökunnasta, joka antaisi oikeustieteellistä opetusta, eikä myöskään tietoja opetus- ja tutkimushenkilökunnan tehtävänimikkeistä. Oikeustieteellisen yliopisto-opetuksen tulee olla tutkimusperustaista, ja selvää näin on, että oikeustieteelliseen tutkintoon johtavaa koulutusta antavan henkilön tulee olla alansa ehdoton huippuasiantuntija. Oikeustieteen opiskelijoilla tulevana oikeuden ammattilaisina tulee olla oikeus saada alansa parasta mahdollista opetusta, joka pohjautuu alan viimeisimpään tutkimukseen. Tällaista oikeustieteellistä tutkimukseen perustuvaa opetusta antavia henkilöitä on Suomessa erittäin vähän, ja he jo tällä hetkellä työskentelevät jossain Suomen oikeustieteellisessä koulutusyksikössä. Myös tästä näkökulmasta Vaasan yliopiston esitys on epärealistinen ja johtaisi oikeustieteellisen koulutuksen tason heikkenemiseen Suomessa.

Pahimmillaan oikeustieteelliseen tutkintoon johtavan koulutusvastuun laajentaminen kattamaan uusia koulutusyksiköitä johtaa tilanteeseen, jossa osa yksiköistä keskittyy puhtaasti opetuksen antamiseen ja jossa vain osassa annettava oikeustieteellinen koulutus on tutkimusperustaista. Selvää tulee olla, että oikeustieteen alalla annettavan yliopistollisen koulutuksen tulee kaikilta osin olla tutkimusperustaista ja että oikeustieteen alan yliopistollisissa koulutusyksiköissä tulee tehdä korkeatasoista kansallista ja kansainvälistä oikeustieteellistä tutkimusta. Vaasan yliopiston hakemus ei tässäkään suhteessa näytä realistiselta, eikä takaa yliopistolliselta koulutukselta edellytettävää korkeaa laatua.

4. Vaasassa jo annettava oikeustieteellinen koulutus

Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan Vaasan koulutusyksikkö on toiminut Vaasassa vuodesta 1991. Syksystä 2005 alkaen Vaasan yksikössä on voinut suorittaa oikeusnotaarin opinnot kokonaisuudessaan. Vuodesta 2010 Vaasassa on voinut suorittaa myös oikeustieteen maisterin koulutusohjelman opinnot. Vuosittain yksikköön otetaan noin 40 uutta opiskelijaa, joista vähintään kolmasosa on ruotsinkielisiä. Vaasan yksikkö on perustettu varmistamaan, että maassamme olisi muuallakin kuin pääkaupunkiseudulla ruotsinkielisiä ja ruotsia hyvin taitavia juristeja. Tämän tehtävän kaksikielinen yksikkö on täyttänyt erinomaisesti, ja sillä on vahva tuki alueella. Suuri osa yksikön rahoituksesta saadaan Vaasan kaupungilta, alueen yhteisöiltä ja yrityksiltä, ja yhteistyö niiden kanssa on monipuolista ja aktiivista. Myös oikeustieteellisen tiedekunnan sisällä Vaasan yksiköllä on vahva tuki. Sen resursseja ja toimintaa on vahvistettu kuluneen vuoden aikana muun muassa uudella professuurilla, ja tiedekunnalla on suunnitelmia ja valmiudet kasvattaa merkittävästi yksikköön valittavien opiskelijoiden lukumäärää nykyisestä.

Vaasassa annettava koulutus on kaksikielistä ja sen opetustarjonta on erittäin kattavaa. Vaasassa annettava oikeustieteen opetus vastaa täysimääräisesti Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan opetusta sisällöltään ja oppimistavoitteiltaan sekä opetusmenetelmiltään. Näin ollen Vaasan yksikön opetustarjonta kattaa kaikki ne alat, jotka Vaasan yliopiston hakemuksessa luetellaan ja suunnitellaan opetettavan. Opetus on tutkimusperustaista, ja sitä antavat Vaasan yksikössä sekä Vaasassa toimiva yksikön henkilökunta että Helsingissä työskentelevät tiedekunnan professorit (30) ja muu opetus- ja tutkimushenkilökunta. Opetuksessa ja opiskelijoiden harjoittelussa hyödynnetään Vaasan yksikön erinomaisia kontakteja alueen sidosryhmiin (tuomioistuimet, asianajotoimistot, Wärtsilä jne.).

Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan Vaasan koulutusyksikköä on viimeisten vuosien aikana aktiivisesti kehitetty, ja yksikköön on muun muassa rekrytoitu lisää omaa opetus- ja tutkimushenkilökuntaa. Myös yksikön opiskelijoiden sisäänottomäärää on kasvatettu. Tiedekunnalla ja yksiköllä on edelleen valmius kasvattaa merkittävästi yksikköön otettavien opiskelijoiden lukumäärää. Tiedekunnassa on erityisesti panostettu kaksikielisen oikeustieteellisen koulutuksen kehittämiseen ja toteuttamiseen, ja panostamista kaksikieliseen koulutukseen tullaan tiedekunnassa ja Vaasan yksikössä aktiivisesti jatkamaan – Vaasan seudulla on tarvetta erityisesti kaksikielisille juristeille.

Vaasan yliopiston hakemuksen perusteella täysin epäselväksi jää, miksi alueella tarvittaisiin toinen oikeustieteelliseen tutkintoon johtavaa koulutusta antava yksikkö. Alueella toimii jo menestyksellä ja aktiivisesti Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan Vaasan koulutusyksikkö, jossa voi suorittaa sekä ON- että OTM-tutkinnon. Vaasan yksikön koulutustarjonta kattaa kaikki ne alat, jotka Vaasan yliopiston hakemuksessa sen olemassa olevassa tai suunnitellussa opetustarjonnassa mainitaan. Vaasan yksikön opetus on myös tutkimusperustaista. Vaasan yksikön opetus ja sen päivittäinen toiminta on kaksikielistä, ja näin se vastaa erinomaisesti Vaasan seudun työmarkkinoiden tarpeeseen – ja laajemmin myös koko Suomen työmarkkinatarpeisiin juridiikan alalla. Vaasan yliopiston suunniteltu koulutus olisi suomenkielistä, minkä vuoksi se ei tältäkin osin vastaisi alueen työmarkkinoiden tarpeisiin. Erikseen voidaan myös todeta, että Vaasan yksikön henkilökuntaan jo nyt kuuluu Suomen ainoa energiaoikeuden professori, joka tekee merkittävästi yhteistyötä Vaasan seudun energiasektorin kanssa.

LIITE 3 Helsingin yliopiston lausuntoon yliopistojen koulutusvastuiden muuttamista koskevista esityksistä (HY/5687/00.13.00/2021)

Taulukko

Helsingin yliopiston suomen- ja ruotsinkielinen oikeustieteellinen koulutus Helsingissä ja Vaasassa								
TUTKINTO	Aloituspaiikat 2022							Aloituspaikoista ruotsinkielisten osuus % kaikista
	HELSINKI (su)	HELSINKI (ru)	VAASA (su)	VAASA (ru)	avoimen väylä (pääasiassa su)	Aloituspaiikat yhteensä	HELSINKI (eng)	
Oikeusnotaarin tutkinto (ON)	160	22	26	12	25	245		14 %
Oikeustieteen maisterin tutkinto (OTM, erillisvalinta)	20 (TY, UEF, LY: 8 kv-tutkinto: 12)	10 (ÅA: 10)	(20:stä enintään 3)	(10:stä enintään 3)		notaarista jatkavat: 245 erillisvalinta: 30 yhteensä: 275		16 %
IBL							30	
GGL (aloittanut 2020)							30	
Suomenkielinen koulutus	180		26		25			
Ruotsinkielinen koulutus		34		12				
Kaksikielinen tutkinto (vain ON)	Kaksikielisen tutkinnon suorittajia Helsingissä 222, Vaasassa 70 (suuntaus valitaan ensimmäisen vuoden syksyllä, ei erillisiä aloituspaikkoja).							
	Tutkinnon suorittaneet 2019							
	HELSINKI (su+ ru) yht.	VAASA (su+ ru) yht.	HELSINKI (eng)	Tutkinnot yhteensä	Ruotsinkielisten tutkinnot kaikista tutkinnoista (ml. kaksik.tutk. notaarissa)	Ruotsinkielisten tutkintojen osuus % kaikista tutkinnoista (ml. kaksik.tutk.)	Kaksikielisen tutkinnon suorittaneet (Hki+Vaasa) yht.	
Oikeusnotaarin tutkinto (ON)	311	42		353	82	23 %	72	
Oikeustieteen maisterin tutkinto (OTM)	279	3		282	49	16 %		
IBL			21 (sisältää IBL ja PIL) (lisäksi osa mukana OTM:n luvuissa)	21				
	Tutkinnon suorittaneet 2020							
	Huom. HY:ssä päättyi vanhan tutkintorakenteen mukainen siirtymäaika 2020, valmistuneiden määrä poikkeuksellisen suuri.				Ruotsinkielisten tutkinnot kaikista tutkinnoista (ml. kaksik.tutk. notaarissa)	Ruotsinkielisten tutkintojen osuus % kaikista tutkinnoista (ml. kaksik.tutk.)	Kaksikielisen tutkinnon suorittaneet (Hki+Vaasa) yht.	
	HELSINKI (su+ ru) yht.	VAASA (su+ ru) yht.	HELSINKI (eng)	Tutkinnot yhteensä				
Oikeusnotaarin tutkinto (ON)	491	58		549	125	23 %	105	
Oikeustieteen maisterin tutkinto (OTM)	413	5		418	41	10 %		
IBL			46 (sisältää IBL ja PIL) (lisäksi osa mukana OTM:n luvuissa)	46				
	Tutkinnon suorittaneet 2021 (tilanne 8.11.2021)							
	HELSINKI (su+ ru) yht.	VAASA (su+ ru) yht.	HELSINKI (eng)	Tutkinnot yhteensä	Ruotsinkielisten tutkinnot kaikista tutkinnoista (ml. kaksik.tutk. notaarissa)	Ruotsinkielisten tutkintojen osuus % kaikista tutkinnoista (ml. kaksik.tutk.)	Kaksikielisen tutkinnon suorittaneet (Hki+Vaasa) yht.	
Oikeusnotaarin tutkinto (ON)	171	27		198	44	22 %	42	
Oikeustieteen maisterin tutkinto (OTM)	232	16		248	39	16 %		
IBL			22					

Tämä asiakirja on allekirjoitettu

Asian HY/5687/00.13.00/2021 asiakirja

Lista allekirjoittajista

Allekirjoittaja

Todennus